

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4221201574
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4221201574.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: O. W., nar. XX. XX. XXXX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov: otec - O. W. nar. XX. XX. XXXX, bytom K., J. XXX/X, a matka - neb. A. W., nar. XX. XX. XXXX, zomrela dňa XX. XX. XXXX, v konaní o návrhu navrhovateľa - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Komárno, Nám. M. R. Štefánika 9, na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 11. mája 2021, č. k. 11P/49/2021-20, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 1 zákona č. 161/2016 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“) uznesením zo dňa 11. mája 2021, č. k. 11P/49/2021-20 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 360 ods. 1, § 361, § 367 ods. 1-4, § 2 CMP, § 325 ods. 2 písm. d/, § 330 ods. 1, čl. 4 ods. 1 CSP, § 49 ods. 5 zák. č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, § 123 ods. 1 zák. č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno (ďalej len „Úrad“) dňa 28. 04. 2021 doručil na Okresný súd Komárno návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, podľa § 325 ods. 2 písm. d/ a § 330 ods. 1 CSP, ktorým žiadal, aby súd uložil Centru pre deti a rodiny - Komunita Kráľovnej pokoja Močenok povinnosť zabezpečiť odbornú pomoc maloletému pobytovou formou, t. j. absolvovanie reedukačného pobytu, v Reedukačnom centre, Zámok 1, 920 29 Hlohovec, a to vrátane znášania nákladov spojených s reedukačným pobytom maloletého. Úrad súdu navrhol, aby určil, že neodkladné opatrenie trvá po dobu štrnástich mesiacov od začiatku reedukačného pobytu maloletého, najdlhšie však do 10.08.2022. Úrad svoj návrh odôvodnil tým, že nad maloletým je rozsudkom Okresného súdu Komárno, č. k. 9P/155/2011-51 zo dňa 30.11.2011, nariadená ústavná starostlivosť. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.12.2011. Ústavná starostlivosť je realizovaná v Centre pre deti a rodiny - Komunita Kráľovnej pokoja Močenok (ďalej len „CDR“). Úrad uviedol, že CDR opakovane informuje úrad o výchovných problémoch maloletého. CDR o.i. uvádzal, že maloletý má výrazné poruchy správania, v kolektíve je konfliktný, zádrapčivý, výbušný, nevie si nájsť spoločné záujmy; neustále provokuje nielen súrodencov; na učenie sa dlho nedokáže sústrediť, je hádavý, nerešpektuje žiadne pravidlá, je náladový a výbušný, nemá problém nakričať; v jeho správaní sa prejavuje surovosť a arogantnosť, slovne a fyzicky útočí na deti, provokuje ich a tak vyvoláva konflikty,

fyzicky atakuje vychovávateľov, používa vulgarizmy a nadávky; trepezlivosť je veľmi labilná, nestála; pri najmenšom incidente má potrebu všetko vrátiť; všetko musí byť podľa jeho predstáv, pokiaľ to tak nie je vie sa rozzúriť, je drzý a vyhráza sa; agresia sa naďalej stupňuje a privolaná polícia maloletého spacifikuje, polícia situáciu rieši aj rúznym dohovorum, účinok je však krátkodobý, na druhý deň je maloletý opäť agresívny a útočný; nevie rozoznať hranice únosnosti; je rezistentný voči výchovným opatreniam centra; nerád sa zapája do kolektívnych aktivít, trucuje, nevydrží dlho pri jednej činnosti; maloletého treba neustále usmerňovať, motivovať, povzbudzovať a pochváliť.

4. Podľa záverov diagnostiky maloletého v ČŠPP Šaľa ide o dieťa s mentálnym postihnutím ľahkého stupňa s poruchami správania. Podľa správy psychiatricky maloletého - MUDr. Alena Vávrová - u maloletého pretrvávajú iritabilita, nedotklivosť, urážlivosť až agresivita aj na bežné podnety. U maloletého boli stanovené nasledovné diagnózy: F701 - mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania, s potrebou pozorovania alebo liečby; F913 - poruchy správania, G408 - iná epilepsia. Psychiatricka odporúča reedukačný pobyt. Úrad vo svojom návrhu tiež uviedol, že maloletý bol opakovane hospitalizovaný v Detskej ozdravovni Železnô, v Psychiatrickej nemocnici Kremnica, v Detskej psychiatrickej liečebni Hraň. Maloletý je aj medikamentózne liečený. Dňa 04. 02. 2021 bol maloletému vystavený lekársky posudok, podľa ktorého ide o dieťa, ktoré vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine detí centra pre deti a rodiny s poruchami správania, eventuálne starostlivosť v reedukačnom centre. CDR v rámci vlastných oprávnení poskytuje maloletému opakovane a sústavne psychologickú pomoc, sociálne poradenstvo, ciele a motivačné rozhovory a ďalšie opatrenia, ambulantnou formou zabezpečilo pre maloletého psychiatrickú pomoc. CDR zabezpečilo aj opakované umiestnenia maloletého v zdravotníckych zariadeniach. Úrad mal za to, že tieto opatrenia však nevedú k náprave a javia sa ako nedostatočné z pohľadu potrieb maloletého. Správanie maloletého sa nateraz javí ako vysoko rizikové nielen pre neho samého, ale aj pre ostatných klientov a zamestnancov centra, v ktorom realizuje ústavnú starostlivosť. Úrad tvrdil, že je v najlepšom záujme maloletého, ale aj ostatných detí v jeho okolí, aby mu bola poskytnutá adekvátna odborná pomoc, ktorá zodpovedá jeho potrebám. Úrad požiadala o stanovisko aj Diagnostické centrum Bratislava - Záhorská Bystrica. Diagnostické centrum odporúča reedukačný pobyt maloletého a odporúča ho umiestniť do Reedukačného centra Hlohovec. Reedukačné centrum Hlohovec listom zo dňa 20. 04. 2021 vyjadrilo súhlas s umiestnením maloletého. Aktuálne CDR podľa jeho programu navrhovanú odbornú metódu (reedukačný program) nezabezpečuje a nie je schopné ho zabezpečiť ambulantnou formou ani u inej právnickej, či fyzickej osoby. Reedukačné programy zabezpečujú len reedukačné centrá, ako špeciálne výchovné zariadenia, a to len pobytovou formou. Návrat maloletého do biologickej rodiny je nateraz nereálny, pretože otec maloletého nemá vytvorené dostatočné podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o maloletého, otec ani neprejavuje záujem o jeho osobnú starostlivosť a neexistuje v rodine žiadna iná fyzická osoba, ktorá by mala o maloletého záujem a zároveň by aj mala vytvorené vhodné podmienky. Maloletý naďalej ostáva klientom CDR Močenok v zmysle rozsudku súdu o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým, a preto je toto centrum povinné znášať aj všetky prípadné finančné a iné povinnosti spojené s reedukačným pobytom maloletého v navrhovanom reedukačnom centre. Úrad má za to, že je v záujme ďalšieho zdravého psychického, fyzického ako aj sociálneho vývinu maloletého a za účelom poskytovania cielej a adekvátnej pomoci maloletému realizácia odbornej metódy - reedukačný pobyt maloletého v na to určenom špeciálno-výchovnom zariadení, ktorým je reedukačné centrum, a to na obdobie štrnástich mesiacov od začiatku reedukačného pobytu, najdlhšie však do 10. 08. 2022. Reedukačný program je možné absolvovať len pobytovou formou v reedukačnom centre. Všetky finančné a iné povinnosti, ktoré môžu vyplynúť v súvislosti s reedukačným pobytom maloletého v reedukačnom centre je povinné znášať CDR Močenok, ako zariadenie, v ktorom sa realizuje ústavná starostlivosť nad maloletým. Navrhovaná dĺžka pobytu maloletého na reedukačnom pobyte vychádza z doteraz zistených potrieb maloletého, z priemernej dĺžky reedukačného pobytu, ako aj s ohľadom na skutočnosť, že maloletý dňa 15. 08. 2022 dovŕši plnoletosť. Úrad navrhuje určiť maximálnu dĺžku pobytu do 10. 08. 2022, a to z dôvodu ukončenia jeho ústavnej starostlivosti v CDR Močenok a s tým súvisiacich administratívnych a iných úkonov. Ak reedukačný pobyt splní svoj účel skôr, úrad súdu navrhne zrušenie neodkladného opatrenia. Úrad k svojmu návrhu pripojil lekársku správu od psychológa, prepúšťaciu správu z psychiatrickej liečebne, lekársky posudok a tiež súhlas reedukačného centra Hlohovec s prijatím maloletého.

5. Prvoinštančný súd konštatoval, že rozsudkom č. k. 9P/155/2011-51 zo dňa 30. 11. 2011 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť a maloletý bol umiestnený do Detského Domova Močenok. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16. 12. 2011.

6. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno bolo potrebné zamietnuť. Maloleté dieťa sa v súčasnosti nachádza v Centre pre deti a rodiny Močenok, kde mu vzhľadom na jeho pretrvávajúce poruchy správania nevedia zabezpečiť adekvátnu starostlivosť. Súd považoval za preukázané, že maloletý trpí dlho pretrvávajúcim neprimeraným správaním, pričom je rezistentný voči výchovným opatreniam centra pre deti a rodiny. Súd však zastáva názor, že v prípade ak je potrebné maloleťmu dieťaťu poskytnúť starostlivosť prostredníctvom reedukačného centra, centrum zo zákona môže premiestniť maloletého do iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu bez rozhodnutia súdu a preto nie je potrebné, aby súd uložil povinnosť Centru pre deti a rodiny Močenok povinnosť zabezpečiť odbornú pomoc maloleťmu pobytovou formou, t. j. absolvovanie reedukačného pobytu, v Reedukačnom centre, Zámok 1, 920 29 Hlohovec, a to vrátane znášania nákladov spojených s reedukačným pobytom maloletého. V zmysle § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, ak centrum nevykonáva odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú je potrebné v záujme dieťaťa zabezpečiť, zabezpečí ich inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady. V intenciách tohto ustanovenia má súd za to, že nie je potrebné, aby o uložení tejto povinnosti rozhodoval súd, keďže táto povinnosť vyplýva centru priamo zo zákona a v spojení s ustanovením § 123 ods. 1 zákona č. 245/2008, postačuje uzatvorenie dohody medzi liečebno-výchovným zariadením a centrom. Súd poznamenáva, že Úrad spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručil súdu aj samostatné oznámenie Reedukačného centra Hlohovec zo dňa 20. 04. 2021, ktorého obsahom je súhlas s prijatím maloletého do reedukačného centra Hlohovec z čoho rovnako vyplýva, že neexistuje prekážka uzatvoreniu dohody v zmysle § 123 ods. 1 školského zákona.

7. Vzhľadom na skutočnosť, že maloletý je na základe rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/155/2011-51 zo dňa 30. 11. 2011 v súčasnosti umiestnený v Centre pre deti a rodiny Močenok, súd návrh zamietol, pretože k tomu, aby bola maloleťmu poskytnutá odborná pomoc v zariadení mimo centra pre deti a rodiny nie je potrebné rozhodnutie súdu. Súd tak rozhodol aj s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. k. 6CoP/13/2019 - 51 zo dňa 31. 07. 2019 a tiež č. k. 8CoP/28/2020 - 40 zo dňa 11. 09. 2020 v podobnom prípade.

8. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Odvolanie odôvodnil tým, že úrad na svojom návrhu naďalej trvá a so závermi prvoinštančného súdu zásadne nesúhlasí. Na strane maloletého naďalej trvajú dôvody na reedukačný pobyt, tak ako je to uvedené v návrhu úradu zo dňa 28. 04. 2021. Potrebu absolvovania reedukačného pobytu odporúča okrem psychiatricky maloletého aj Diagnostické centrum Bratislava - Záhorská Bystrica. Správanie maloletého je nebezpečné nielen vo vzťahu k nemu samému, ale je nebezpečné aj vo vzťahu k ostatným klientom a zamestnancom centra pre deti a rodiny. Maloletý disponuje aj lekárskeho posudkom, podľa ktorého ide o dieťa, ktoré vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine detí centra pre deti a rodiny s poruchami správania, eventuálne starostlivosť v reedukačnom centre.

9. Reedukačné programy na Slovensku zabezpečujú len reedukačné centrá a len pobytovou formou. Napriek opakovanému tvrdeniu súdu (nie len v tomto konaní), že aj reedukačný pobyt (pobytová forma opatrenia) je centrum pre deti a rodiny povinné zabezpečiť bez súdneho rozhodnutia, a to v súlade s § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z., sa nezakladajú na pravde a toto tvrdenie súdu nie je v súlade s platnou právnou úpravou. Súhlasné vyjadrenie Reedukačného centra Hlohovec s umiestnením maloletého si súd nesprávne vysvetlil tak, že reedukačné centrum prijme maloletého bez súdneho rozhodnutia. Ustanovenie § 122 ods. 2 písm. b/ zákona č. 245/2008 Z. z., s poukazom na ustanovenie § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z., je nevykonateľné.

10. Centrum pre deti a rodiny nemôže maloleté dieťa premiestniť na pobytovú formu starostlivosti do iného zariadenia, teda ani do reedukačného centra, a naopak napr. diagnostické centrum, reedukačné centrum či liečebno-výchovné sanatórium zas nemôže prijať dieťa z iného zariadenia, t. j. napr. z centra pre deti a rodiny, bez súdneho rozhodnutia, a ani neprijme.

11. Ustanovenie § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. ustanovuje, že „ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum podľa programu centra nevykonáva, zabezpečí ich inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady“ - táto časť ustanovuje možnosť poskytnúť dieťaťu odbornú pomoc inou osobou ambulantnou formou, t. j. dieťa ostáva v centre, ktoré určil súd a „len“ dochádza v určitých intervaloch na ambulantnú formu odbornej pomoci k inej fyzickej či právnickej osobe. Ďalšia časť tohto ustanovenia uvádza, že „centrum

nemôže na tento účel premiestniť dieťa do iného centra alebo iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu“ - toto jednoznačne zakazuje centru bez súdneho rozhodnutia dieťa premiestniť na pobytovú formu starostlivosti do iného centra či iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu (t. j. špeciálne školské zariadenia - diagnostické centrum, reedukačné centrum a liečebno-výchovné sanatórium).

12. Uvedený právny názor úradu potvrdzuje aj dôvodová správa k zákonu č. 61/2018 Z. z., a to konkrétne jej osobitná časť „B“, kde na strane 16 k § 49 (parlamentná tlač č. 761/7. volebné obdobie) je uvedené „centrum nebude môcť, a to ani na účel zabezpečenia odbornej pomoci, premiestniť dieťa do iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu“. Ak centrum, v ktorom sa vykonáva pobytové opatrenie súdu, by premiestnilo dieťa na pobytovú formu (t. j. nie na ambulantnú formu - dennodenné dochádzanie) odbornej pomoci dieťaťu do iného centra či zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, bolo by to v zmysle ustanovenia § 49 ods. 5 z. č. 305/2005 Z. z. považované za premiestnenie dieťaťa do iného centra, či iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu a bolo by nezákonné, ak by sa zrealizovalo bez rozhodnutia súdu.

13. Výklad ustanovenia § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z., ktorý aplikuje prvoinštančný súd, ako aj Krajský súd Nitra je v rozpore s výkladom tohto ustanovenia MPSVaR SR, ktorým sa centrá, zariadenia na výkon rozhodnutia súdu (t. j. školské zariadenia) ako aj orgány sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately riadia, pričom zákon č. 305/2005 Z. z. patrí do pôsobnosti MPSVaR SR. Podľa § 72 písm. a/ zákona č. 305/2005 Z. z. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny ako ústredný orgán štátnej správy v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí asociálnej kurately riadi, kontroluje a metodicky usmerňuje výkon štátnej správy v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

14. K odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník tak, že žiada odvolaniu navrhovateľa vyhovieť.

15. Otec maloletého sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

16. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa, preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 prvá veta CSP) a dospel k záveru, že bolo potrebné napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

17. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Odvolací súd konštatuje, že predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je splnenie zákonných podmienok, ak tu je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ktorú musí mať súd aspoň osvedčenú.

19. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia bolo zrejmé, že maloletému bola nariadená ústavná výchova rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 30. 11. 2011, č. k. 9P/155/2011-51. Ústavná starostlivosť je realizovaná v Centre pre deti a rodiny - Komunita Kráľovnej pokoja Močenok (ďalej len „CDR“).

20. Z obsahu návrhu navrhovateľa vyplýva, že CDR opakovane informuje úrad o tom, že maloletý je ťažko zvládnuteľný, má výrazné poruchy správania, v kolektíve je konfliktný, zádrapčivý, výbušný, nevie si nájsť spoločné záujmy; neustále provokuje nielen súrodencov; na učenie sa dlho nedokáže sústrediť, je hádavý, nerešpektuje žiadne pravidlá, je náladový a výbušný, nemá problém nakričať; v jeho správaní sa prejavuje surovosť a arogantnosť, slovne a fyzicky útočí na deti, provokuje ich a tak vyvoláva konflikty, fyzicky atakuje vychovávateľov, používa vulgarizmy a nadávky; trepezlivosť je veľmi labilná, nestála; pri najmenšom incidente má potrebu všetko vrátiť; všetko musí byť podľa jeho predstáv, pokiaľ to tak nie je vie sa rozzúriť, je drzý a vyhráža sa; agresia sa naďalej stupňuje a privolaná polícia maloletého spacifikuje, polícia situáciu rieši aj ráznym dohovorom, účinok je však krátkodobý, na druhý deň je maloletý opäť agresívny a útočný; nevie rozoznať hranice únosnosti; je rezistentný voči výchovným opatreniam centra; nerád sa zapája do kolektívnych aktivít, trucuje, nevydrží dlho pri jednej činnosti; maloletého treba neustále usmerňovať, motivovať, povzbudzovať a pochváliť.

21. Dňa 04. 02. 2021 bol maloletému vystavený lekársky posudok, podľa ktorého ide o dieťa, ktoré vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine detí centra pre deti a rodiny s poruchami správania, eventuálne starostlivosť v reedukačnom centre. CDR v rámci vlastných oprávnení poskytuje maloletému opakovane a sústavne psychologickú pomoc, sociálne poradenstvo, cielené a motivačné rozhovory a ďalšie opatrenia, ambulantnou formou zabezpečilo pre maloletého psychiatrickú pomoc. CDR zabezpečilo aj opakované umiestnenia maloletého v zdravotníckych zariadeniach. Úrad mal za to, že tieto opatrenia však nevedú k náprave a javia sa ako nedostatočné z pohľadu potrieb maloletého. Správanie maloletého sa nateraz javí ako vysoko rizikové nielen pre neho samého, ale aj pre ostatných klientov a zamestnancov centra, v ktorom realizuje ústavnú starostlivosť. Úrad tvrdil, že je v najlepšom záujme maloletého, ale aj ostatných detí v jeho okolí, aby mu bola poskytnutá adekvátne odborná pomoc, ktorá zodpovedá jeho potrebám. Úrad požiadal o stanovisko aj Diagnostické centrum Bratislava Záhorská Bystrica. Diagnostické centrum odporúča reedukačný pobyt maloletého a odporúča ho umiestniť do Reedukačného centra Hlohovec. Reedukačné centrum Hlohovec listom zo dňa 20. 04. 2021 vyjadrilo súhlas s umiestnením maloletého. Aktuálne CDR podľa jeho programu navrhovanú odbornú metódu (reedukačný program) nezabezpečuje a nie je schopné ho zabezpečiť ambulantnou formou ani u inej právnickej či fyzickej osoby. Reedukačné programy zabezpečujú len reedukačné centrá, ako špeciálne výchovné zariadenia, a to len pobytovou formou. Návrat maloletého do biologickej rodiny je nateraz nereálny, pretože otec maloletého nemá vytvorené dostatočné podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o maloletého, otec ani neprejavuje záujem o jeho osobnú starostlivosť a neexistuje v rodine žiadna iná fyzická osoba, ktorá by mala o maloletého záujem a zároveň by aj mala vytvorené vhodné podmienky. Maloletý naďalej ostáva klientom CDR Močenok v zmysle rozsudku súdu o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým, a preto je toto centrum povinné znášať aj všetky prípadné finančné a iné povinnosti spojené s reedukačným pobytom maloletého v navrhovanom reedukačnom centre. Reedukačný program je možné absolvovať len pobytovou formou v reedukačnom centre. Všetky finančné a iné povinnosti, ktoré môžu vyplývať v súvislosti s reedukačným pobytom maloletého v reedukačnom centre je povinné znášať CDR Močenok, ako zariadenie, v ktorom sa realizuje ústavná starostlivosť nad maloletým. Ak reedukačný pobyt splní svoj účel skôr, úrad súdu navrhne zrušenie neodkladného opatrenia.

22. Podľa § 54 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

23. Podľa § 54 ods. 2 cit. zák., súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

24. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

25. Podľa § 45 ods. 1 písm. a/ zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, centrum pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“) je zariadenie zriadené na účel vykonávania opatrení dočasne nahradzujúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“).

26. Podľa § 49 ods. 1 písm. c/ cit. zákona centrum vykonáva pobytové opatrenie súdu na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti.

27. Podľa § 49 ods. 5, ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú Centrum podľa programu centra nevykonáva, zabezpečí ich inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady; centrum nemôže na tento účel premiestniť dieťa do iného centra alebo iného zariadenia na výkon rozhodnutia.

28. Podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z., orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vedie evidenciu detí umiestnených v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu, a to meno, priezvisko, dátum narodenia, bydlisko, číslo rozhodnutia súdu, dátum umiestnenia dieťaťa do

zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, zariadenie na výkon rozhodnutia súdu, a ak má súrodencov, miesto ich pobytu, dôvody vyňatia dieťaťa z rodiny, dátum premiestnenia dieťaťa do iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu na základe rozhodnutia súdu alebo na základe dohody s týmto zariadením, dátum návratu dieťaťa do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu z iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu a dátum a spôsob informovania zákonného zástupcu dieťaťa, ak dieťa bolo premiestnené na základe dohody.

29. Podľa ustanovenia § 122 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, reedukačné centrum na základe výchovno-vzdelávacieho programu a individuálneho reedukačného programu poskytuje deťom do veku 18 rokov s možnosťou predĺženia o jeden rok výchovu a vzdelávanie vrátane prípravy na povolanie s cieľom ich opätovného začlenenia do pôvodného sociálneho prostredia na žiadosť dieťaťa.

30. V zmysle ustanovenia § 122 ods. 2 písm. b/ cit. zákona, do reedukačného centra sa prijímajú deti na základe dohody so zariadením, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu, pričom v poznámke je odkaz zákonodarcu na ústavnú starostlivosť v zmysle ustanovenia § 54 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z.

31. Odvolací súd v predmetnej veci konštatuje, že úrad podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s tým, že žiadal zaviazat' Centrum pre deti a rodinu - Komunita Kráľovnej pokoja Močenok povinnosť zabezpečiť odbornú pomoc maloletému bytovou formou v Reedukačnom centre, Zámok 1, 920 29 Hlohovec a to vrátane znášania nákladov spojených s reedukačným pobytom maloletého.

32. Nad maloletým bola rozsudkom zo dňa 30. 11. 2011, č. k. 9P/155/2011-51 nariadená ústavná starostlivosť.

33. Povinnou náležitosťou výroku o nariadení ústavnej starostlivosti je označenie konkrétneho zariadenia, do ktorého bude dieťa umiestnené. Táto náležitosť sa do zákona dostala až v roku 2005. Dovtedy konkrétny ústav, v ktorom bude dieťa umiestnené, oznámil súdu orgán sociálnoprávnej ochrany detí vo fáze realizácie súdneho rozhodnutia o nariadení ústavnej výchovy. Určoval ho diagnostický ústav na základe komplexného vyšetrenia dieťaťa. Dôvodom začlenenia tejto zmeny bola snaha zabezpečiť čo najdôslednejšiu ochranu záujmom dieťaťa tým, že o konkrétnom ústavnom zariadení rozhodne súd (a nie iný orgán), ktorý môže najlepšie zhodnotiť a posúdiť všetky aspekty rozhodovania o dieťati. Otázka, ktoré aspekty má súd vyhodnocovať ako najdôležitejšie pri výbere konkrétneho zariadenia, je riešená vetou druhou Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011, 333 s.

34. Potreba úpravy neodkladným opatrením musí byť naliehavá, čo v sebe zahŕňa najmä časové hľadisko potreby neodkladnej úpravy, ktorá musí prísť v správnom čase (v zásade bezodkladne). Ďalej musí ísť o potrebu nevyhnutnú, ktorá je určovaná samotnou podstatou hrozacej ujmy na právach dotknutej osoby, ktorá sa ich dovoľáva, alebo v prospech ktorej sa posudzujú. Odvolací súd poukazuje na to, že potreba komplexného zhodnotenia trvalej, bytovej formy sociálnoprávnej ochrany maloletého dieťaťa je teda založená na potrebe súdneho a komplexného posúdenia dôvodov potreby nariadenia ústavnej starostlivosti a záujmu maloletého dieťaťa. V tomto prípade sa navrhovateľ domáhal návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom informácia o podmienkach maloletého dieťaťa (nevhodné správanie a nedostatočná odborná kapacita CDR) bola známa už skôr.

35. Odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle ustanovenia § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. je zákonnou povinnosťou centra (CDR) zabezpečiť dieťaťu, ak je potrebné, odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum podľa programu centra nevykonáva, pomoc inou právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady, pretože v zmysle ustanovenia § 122 ods. 2 písm. b/ zákona č. 245/2008 Z. z. je možné dieťa do reedukačného centra prijať i na základe dohody so zariadením, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu, t. j. so zariadením reedukačného centra.

36. V prípade potreby umiestnenia dieťaťa do reedukačného centra pre zabezpečenie potrebnej odbornej pomoci je možné toto realizovať na základe dohody CDR a reedukačného centra. Podľa názoru odvolacieho súdu v prípade, ak z okolností okolo stavu maloletého dieťaťa vyplynie potreba trvalej bytovej zmeny, je potrebné navrhovať zmenu umiestnenia maloletého do zariadenia, ktoré väčšmi zodpovedá požiadavke záujmu maloletého dieťaťa. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je potrebné rozhodnutie súdu, keď presunutie maloletého dieťaťa (v prípade potreby) nepredstavuje premiestnenie dieťaťa do iného zariadenia alebo centra na výkon rozhodnutia súdu, ale je len splnením si zákonnej povinnosti zabezpečenia odbornej pomoci a nejde teda o prípad zmeny súdom určeného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, ktorá zmena výkonu rozhodnutia súdu inak prináleží v zmysle ustanovenia § 54 ods. 5 Zákona o rodine. Maloleté dieťa sa na tento účel nepremiestňuje do iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. Vychádzajúc z uvedeného má preto odvolací súd za to, že súd prvej inštancie alebo na návrh navrhovateľa by mal začať konanie ohľadom zmeny zariadenia bytového opatrenia súdu.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje správnosť napadnutého uznesenia prvoinštančného súdu, preto ho postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

38. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).